

Ett sällan skådat stålbad – även i Danmark

När den danska grisbranschen gick till årsmöte i fjol var ekonomin ansträngd till följd av rekordlåga grispriser på drygt åtta kronor. Noteringen har sedan dess hankat sig upp över tio kronor. Men vad hjälper det, när insatsvarornas prislapp slår alla rekord?

– Vi måste erkänna att vi befinner oss i en extrem situation. Det har alltid gått upp och ner i branschen. Men kombinationen av ekonomiska utmaningar som vi står i just nu, den är ny. Det mest chockerande är att det i stor utsträckning är en enskild mans verk – nämligen Putin, som med invasionen av Ukraina har kastat Europa ut i en kris som i stor utsträckning också påverkar vår bransch, sa Erik Larsen, ordförande för Landbrug & Fødevarer gris, under organisationens årsmöte i Herning. Foto: Emma Sonesson

2020 var ett bra grisår i EU och Danmark, med ökad produktion som naturlig följd. Men 2021 gick den europeiska grisköttsmarknaden i väggen när Kina minskade sin import. Redan innan Rysslands invasion av Ukraina stod Europa därför med ett överskott på smågrisar. Sedan dess har vi bevittnat hur kostnadsmassan stigit långt mycket snabbare än priset på grisen.

Erik Larsen, ordförande för Landbrug & Fødevarers grissektor var sammanbiten när han inför Grisekongressens 1 800 deltagare uttryckte sin frustration över rådande marknadssituation:

– Att vara grisproducent i Danmark – det betyder något. Det betyder inte bara något för oss själva och våra medarbetare. Det betyder också något för dansk ekonomi och för Danmarks export och sysselsättning. Men just nu betyder det också utmaningar. Stora utmaningar.

Ljusning i sikte

Larsen lutade sig trots allt tillbaka på fallande produktion i hela Europa, undantaget Spanien, och försökte ingjuta hopp i åhörarna, där en stor del utgjordes av unga grisföretagare.

– Väljer man istället att se det ur ett långt perspektiv, så säger min erfarenhet att marknaden alltid anpassar sig. Priset på grisen måste upp, oavsett om det får konsumtionen att falla ytterligare. Som tur är ser den

nyaste prognosen för 2023 lovande ut, även om den är osäker. Den signalerar ett pris över 13 kronor (danska kronor, reds. anm.) första halvan av året.

Knorr och lösa suggor

Larsen refererade vidare till en studieresa till Tyskland, där han bevittnat hur de tyska grisföretagarna nu står inför massiva åtstramningar i de regelverk som sätter upp deras spelregler. Han menar att anledningen till förändringarna är att tyska grisbranschen inte stått enad och att de negligerat konsumenternas krav på ökad djurvälstånd och miljöhänsyn, med stängda dörrar till makthavarnas korridorer som resultat.

Med hjälp av sin Vision 2050 som lanserades vid förra årsmötet och som nu konkretiserats, hoppas de danskarna grisföretagarna kunna undvika att gå samma väg som sina tyska kollegor. Lösa suggor i grisningsboxen är en absolut rekommendation för de som vill bygga nytt. 100 procent certifierad avskogningsfri soja samt en ökning från dagens 0,5 miljoner grisar med intakt svans till minst fyra miljoner knorror 2028 finns också med bland ambitionerna.

Klimat i fokus

Miljö och klimat är givetvis på agendan även i Danmark, inte minst de senaste veckorna på grund av hot i samband med valrörelsen inför folketingsvalet, om att belägga lantbruket med koldioxidskatt.

Från 1 januari 2023 förväntas nya lagkrav kring gödselhantering.

Sektordirektör Christian Fink Hansen slog ett slag för ESGreen Tool, ett digitalt verktyg utvecklat av Seges Innovation, som kan räkna fram gårdens klimatavtryck och identifiera förbättringspotential. Seges Innovation har även utmanat foderbranschen att utforma klimatsmarta foder till slaktgrisar. Fodren har testats med lovande resultat, även om de ännu inte finns på marknaden.

Överlevnaden ska bli bättre

På temat hållbarhet ventilerades även dödligheten, som pekats i fel riktning det senaste året.

– Vi ska förbättra överlevnaden både bland smågrisar och suggor på gårdarna. Det kommer bidra till att vi vidmakthåller konkurrensförmågan. Dessvärre måste vi konstatera att överlevnaden för både suggor och diande smågrisar varit fallande, sa Fink Hansen.

Ett justerat avelsmål är en del av receptet framåt, som förväntas öka spädgrisöverlevnaden med en procentenhet per år de kommande åren.

Handlingskraft

En förestående PRRS-sanering, ett ständigt hot om afrikansk svinpest och nya spelregler i tillväxtstallarna på grund av zinkförbudet som trädde i kraft i somras är andra utmaningar som den danska grisbranschen tampas med. Men oavsett, så kavlar man upp ärmarna.

– Jag tycker att vi även i år har tagit stora steg för att sätta ledartröjan på dansk grisproduktion. Det ligger i vårt DNA som lantbrukare att vi vill se saker och ting växa och utvecklas. Så är det också när det sker våldsamma saker i världen omkring oss. Och vi har mycket att vara stolta över, avslutade Larsen årsmötet.

Enligt Interpigs benchmarking ligger Danmark bland de bästa, både när det gäller antalet avvanda smågrisar per årssugga, daglig tillväxt och produktionsomkostnader. – Det har först och främst att göra med vårt effektiva avelsprogram, och er förmåga att implementera ny kunskap, sa sektordirektör Christian Fink Hansen till grisföretagarna på årsmötet. Foto: Emma Sonesson

Emma Sonesson

Tel: 073-6504983

E-post: emma@ja.se

Artikeln publicerades tisdag den 15 november 2022

Copyright © Jordbruksaktuellt 2022.

Sidans innehåll och bilder är skyddade enligt lagen om upphovsrätt.

🌾 Jordbruksaktuellt

Boställsvägen 4

702 27 Örebro

Tel. 019-16 61 30

Denna sida har ID 2231657 och administreras på webbplats 97